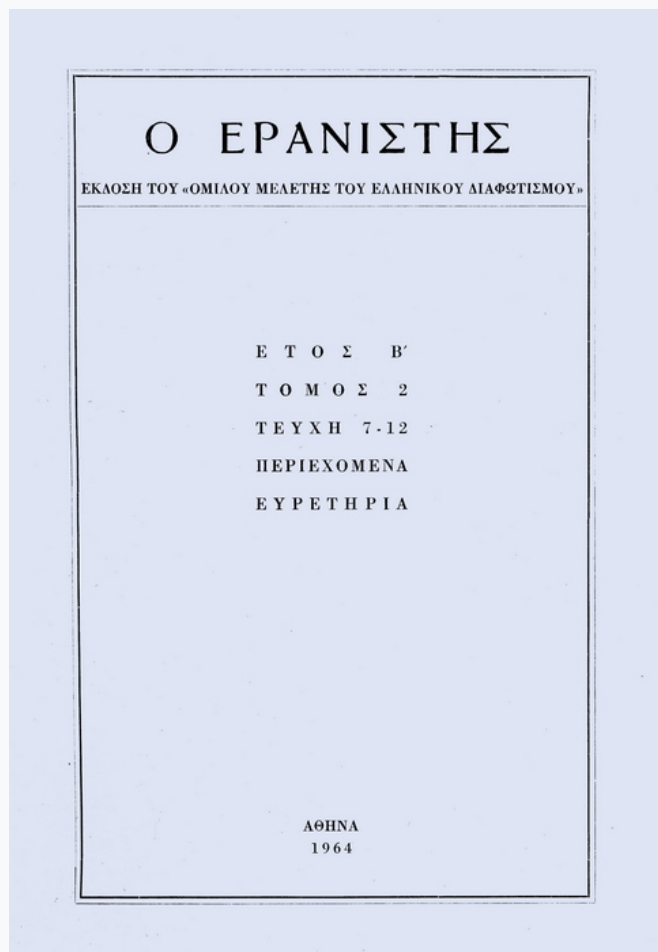

The Gleaner

Vol 2 (1964)

Ο Δημήτριος Υψηλάντης κατεβαίνει στην Ελλάδα

Δημήτριος Σ. Γκίνης

doi: [10.12681/er.9634](https://doi.org/10.12681/er.9634)

Copyright © 2016, Δημήτριος Σ. Γκίνης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Γκίνης Δ. Σ. (2016). Ο Δημήτριος Υψηλάντης κατεβαίνει στην Ελλάδα. *The Gleaner*, 2, 187–189.
<https://doi.org/10.12681/er.9634>

Ο ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Συνέπεσε νά ἔχουμε ἀρκετὲς πληροφορίες γιὰ τὸ κατέβασμα τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντη ἀπὸ τὸ Κισνόβι τῆς Βεσσαραβίας, ὅπου ζοῦσε ἡ οἰκογένειά του, στὸ Τριέστι, κι ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Ὑδρα. Φαίνεται πὼς ὁ Ὑψηλάντης ὁ ἴδιος διηγῆθηκε τὸ ἱστορικὸ αὐτοῦ τοῦ ταξιδιοῦ στὸν Ἰωάννη Φιλήμονα, ποὺ ἐστάθηκε γραμματικὸς του ἀπὸ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1822 ἕως τὸ 1830. Καί τὸ ὑποθέτω αὐτό, γιὰτὶ πολλὲς λεπτομέρειες αὐτοῦ τοῦ ταξιδιοῦ, ποὺ σταθῆκανε δραματικὲς καὶ παρ' ὀλίγο νὰ συντελέσουν στὸ οἰκτρὸ ναυάγιο τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν βρίσκονται σὲ χαρτιά, ἀλλὰ μποροῦσαν νὰ μᾶς γίνουν γνωστὲς μόνο ἀπὸ προφορικὴ διήγηση ἐκείνων ποὺ λάβανε μέρος. Τέτοια ἐπεισόδια εἶναι κυρίως δύο: Τὸ πρῶτο, στὸ Τσέρνοβιτς, στίς 8 Μαΐου, δηλαδὴ στίς ἀρχὲς σχεδὸν τοῦ ταξιδιοῦ, ἀναγνωρίστηκε ὁ Ὑψηλάντης ἀπὸ κάποιον τυχοδιώκτη Σαλόνσκη, ὑπηρέτη διωγμένο ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ γαμβροῦ τοῦ Ὑψηλάντη· ὁ τελευταῖος ἀναγκάστηκε νὰ τὸν σέρνει μαζί του ἐπὶ ἓνα μήνα, σχεδὸν σὰν αἰχμάλωτο, ἕως τὸ Τριέστι, ὅπου τὸν ἄφησε τῇ στιγμῇ ποὺ μπῆκε στὸ καράβι, μὲ ἓνα δῶρο ἀπὸ 600 δίστηλα. Τὸ ἄλλο ἐπεισόδιο, σοβαρότερο, μὲ κάποιον μολδαβὸ ποὺ ἀναγνώρισε τὸν Ὑψηλάντη, στὸ Ἑρμανστατ, στίς 17 Μαΐου. Ὁ μολδαβὸς αὐτὸς ἐξαφανίστηκε ὑποπτα καί, ὅπως μαθεύτηκε ὕστερα, πῆγε στὴ Βιέννη καὶ κατέδωσε τὸν Ὑψηλάντη. Ὁ Ὑψηλάντης γι' αὐτὸ ἔλλαξε πορεία ἀπὸ τὸ Ἑρμανστατ κι ἐπῆγε στὸ Τριέστι μέσῃ Τεμεσβάρ, Ἑσσιγκ, Κάρλσταντ καὶ Φιοῦμε. Τὸ καράβι τοῦ κροάτη Παύλου Στεῦκοβιτς εἶχε πιά σαλπάρει ἀπὸ τὸ Τριέστι, στίς 7 Ἰουνίου, μὲ τὸν Ὑψηλάντη καὶ τοὺς συντρέφους του, ὅταν ἡ ἀστυνομία τοῦ Τριεστιοῦ ἄρχισε νὰ τὸν ἀναζητεῖ παντοῦ, πολὺ ἀργὰ πιά.

Τίς πληροφορίες αὐτές, μαζί μὲ πολλὲς ἄλλες, γιὰ τὸ ταξίδι, μᾶς τίς δίνει ὁ Φιλήμων στὰ δυό του Ἱστορικὰ Δοκίμια: *Περὶ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας* (Ναυπλία 1834) σ. 381-384 καὶ *Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως*, τ. Γ' (Ἀθ. 1860) σ. 384-389. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἱστορικοὺς τῆς Ἐπαναστάσεως, σχετικὰ τίς περισσότερες πληροφορίες

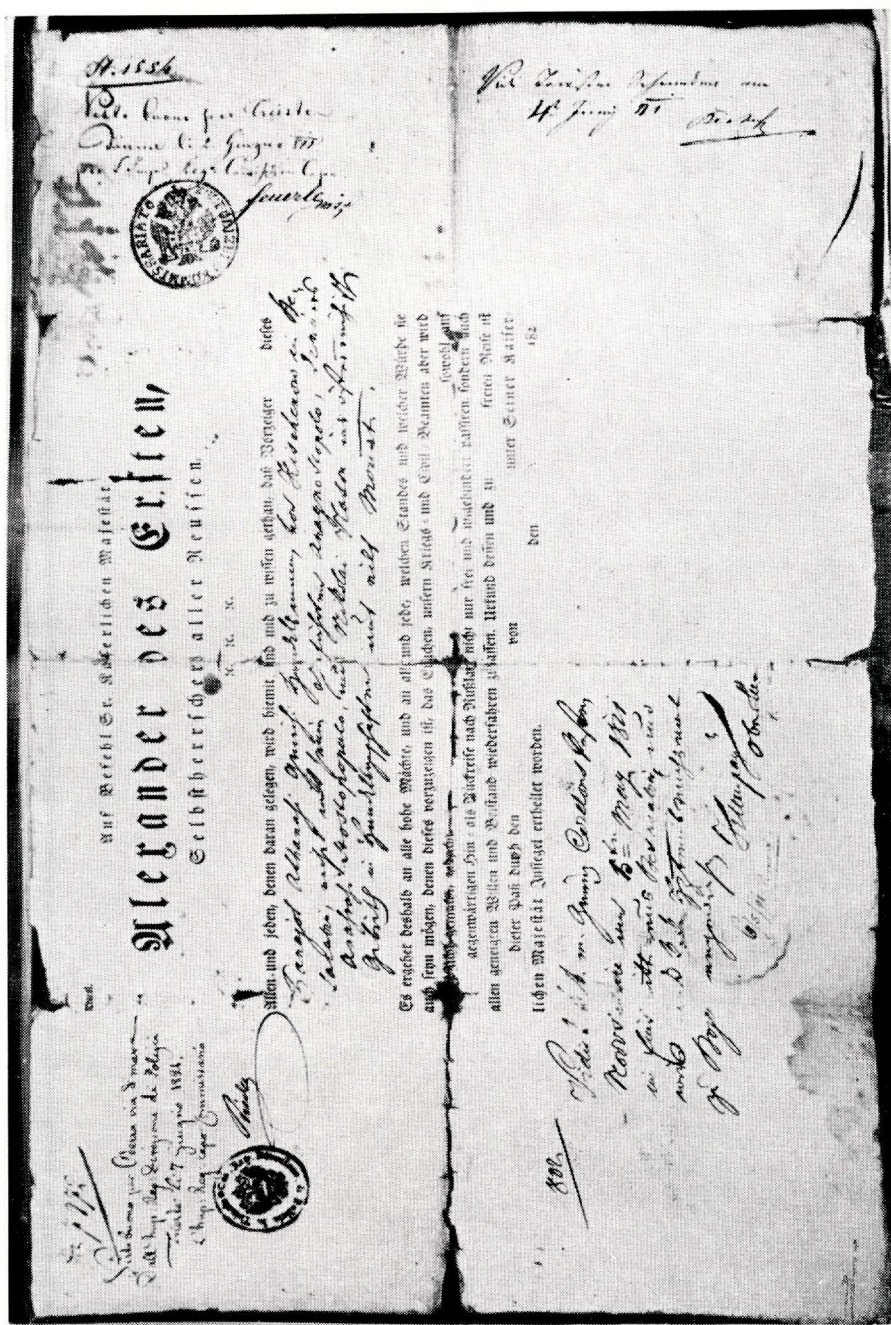
μᾶς δίνει ὁ Δ. Κόκκινος (Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις, γ' ἐκδ. τ. Β', 1957, σ. 208-211), βασιζόμενος στὰ δυὸ Δοκίμια καὶ στὸ Ἀρχεῖο τοῦ Φιλήμονα στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη.

Φυσικά, ἡ κυριώτερη πηγὴ γιὰ τὶς λεπτομέρειες τῆς πορείας τοῦ ταξιδιοῦ, μὲ χρονολογίες, πρέπει νὰ εἶτανε τὸ διαβατήριό τοῦ Ὑψηλάντη. Εἶναι δέδαιο, πὼς ὁ Φιλήμων θὰ τὸ εἶχε κάποιον διάστημα στὰ χέρια του, γιατί μᾶς δίνει ἀρκετὲς λεπτομέρειες γιὰ τὰ ὀνόματα τῶν σταθμῶν ποὺ ἔκανε ὁ Ὑψηλάντης. Ὁ Κόκκινος μάλιστα (σ. 208) μᾶς δίνει τὴν μετάφραση τοῦ ρωσσικοῦ διαβατηρίου.

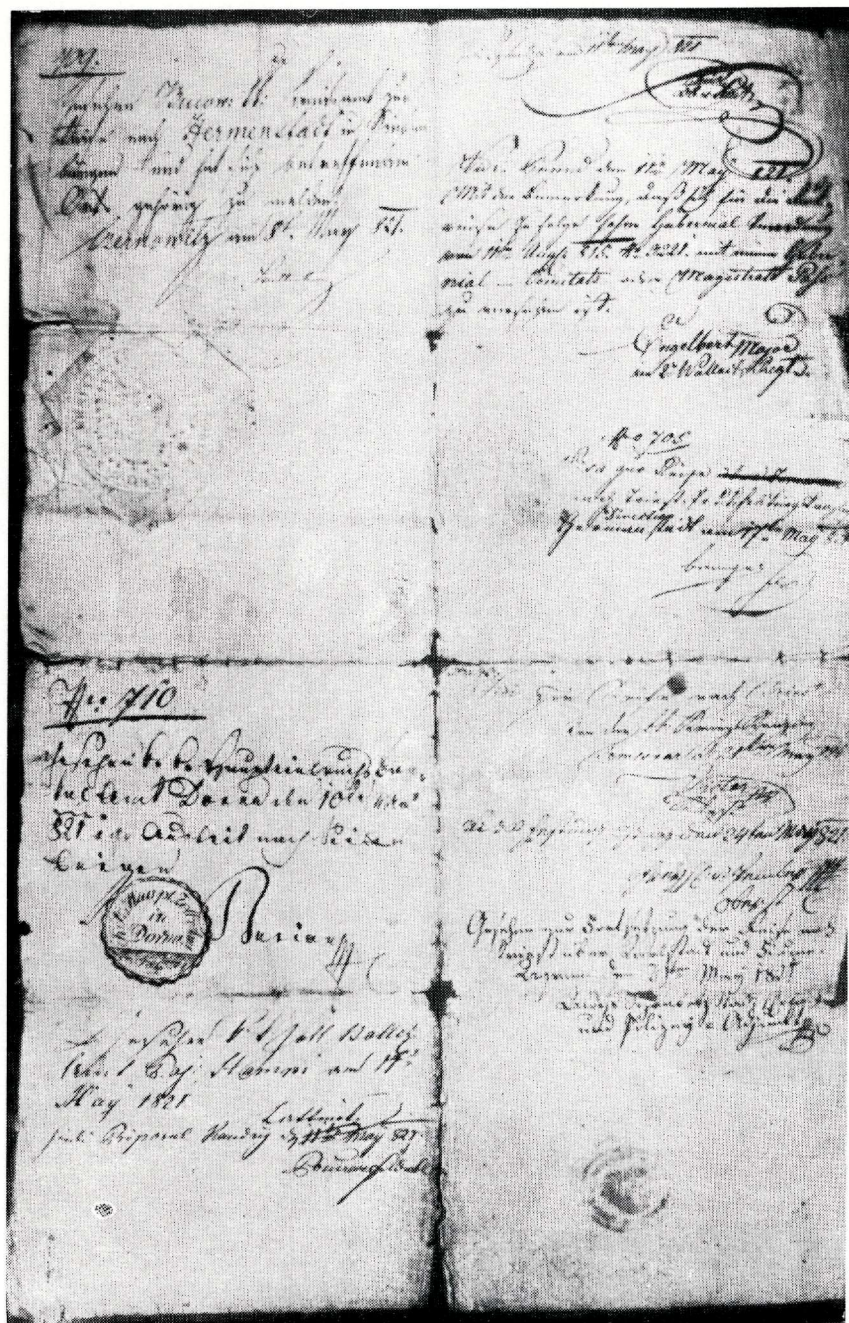
Πραγματικὰ ὅμως πρόκειται γιὰ δυὸ διαβατήρια—«ἐφοδιαστικά», ὅπως τὰ λέγανε τότε—καὶ ὅχι γιὰ ἓνα. Τὸ πρῶτο γραμμένο στὰ ρωσσικά, τὸ ἄλλο στὰ γερμανικά. Καὶ τὰ δυὸ μοῦ τὰ προσέφερε νὰ τ' ἀγοράσω κάποιος νέος ἄγνωστός μου, κατὰ τὴν Κατοχή· μιὰ καὶ δὲν εἶχανε πᾶνω τους κανένα σημάδι πὼς εἶτανε κλεμμένα ἀπὸ Βιβλιοθήκη, ἀποφάσισα νὰ τὰ πάρω, ἀπὸ φόβο μήπως ἀγοραστοῦν ἀπὸ ξένο καὶ φύγουν ἀπὸ τὸν τόπο μας. Βρίσκονται σήμερα στὸ Μουσεῖο Μπενάκη, ὅπου τὰ πρόσφερα. Στὴν πίσω πλευρὰ τοῦ ρωσσικοῦ διαβατηρίου, μεταγενέστερο χέρι, ἀλλὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (ἴσως τοῦ Φιλήμονα;) ἔχει σημειώσει: «Ἐφοδιαστικὸν μὲ τὸ ὅποιον ὁ Ἀναγνωστόπουλος ὠδήγησε τὸν Δ. Ὑψηλάντην τὸ 1821 ἀπὸ τὸ Κισνόδι εἰς τὸ Τριέστι καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα». Δημοσιεύω ἐδῶ τὶς φωτογραφίες τους.

Τὴν ἔκδοση τοῦ γερμανικοῦ διαβατηρίου ἐξηγῶ μὲ τὸ ὅτι μεγάλο μέρος τοῦ ταξιδιοῦ θὰ γινότανε σὲ αὐστριακὸ ἔδαφος. Ἀλλὰ οἱ διαφορὲς θεωρήσεις τοῦ διαβατηρίου ἀπὸ τοὺς διάφορους σταθμοὺς ἐγίνονταν τυχαῖα, τότε στὸ ρωσσικὸ καὶ τότε στὸ γερμανικὸ διαβατήριό. Τὸ ρωσσικὸ ἔχει ἑννέα θεωρήσεις, τὸ γερμανικὸ δεκατρεῖς, τὸ ὅλον 22 θεωρήσεις. Ἀνεξήγητο μοῦ εἶναι, πὼς τὰ ὀνόματα τῶν κατόχων τοῦ διαβατηρίου δὲν συμπίπτουν στὰ δυὸ διαβατήρια: τὸ ρωσσικὸ εἶναι στὸ ὄνομα Παναγιώτη Α. Ἀναγνωστόπουλου, Ἕλληνας ἐμπόρου, ποὺ πηγαίνει στὴν Αὐστρία γιὰ ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, μὲ τοὺς δυὸ ὑπηρέτες του, τὸν Ἀθανάσιο Στοστοπόπουλο (=Δημ. Ὑψηλάντη) καὶ Νικόλαο Βλάση (=Σουβατζόγλου, παλὶδ ὑπηρέτῃ τοῦ Ὑψηλάντη). Τὸ γερμανικὸ διαβατήριό ἔχει ἐκδοθεῖ στὸ ὄνομα τοῦ Πανάρχου Ἀθανάση, Ἕλληνας ἐμπόρου ἀπὸ τὸ Κίσενοβ τῆς Βεσσαραβίας, ποὺ ταξιδεύει μὲ τὸν σύντροφό του Ἀναγνωστόπουλο καὶ τοὺς ὑπηρέτες τους Ἀναστάση Στοστοπόπουλο καὶ Νικόλαο Βλάση.

Τὸ ξεκίνημα γίνηκε ἀπὸ τὸ Κίσενοβ, στίς 30 Ἀπριλίου. Στὸ Τριέστι (τέρμα τοῦ κατὰ ξηρὰν ταξιδιοῦ) ἔφθασαν στίς 4 Ἰουνίου, δηλαδὴ

Πίν. 1. Τò γερμανικò διαβατήριο τοῦ Δ. Ὑψηλάντη.

Πίν. 2. Το γερμανικό διαβατήριο του Δ. Ύψηλάντη-ή πλευρά με τις θεωρήσεις.

ПО УКАЗУ ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА

АЛЕКСАНДРА ПАВЛОВИЧА

САМОДЕРЖИЯ ВЕРОССИЙСКОГО

И ПОСЛЕ, И ПЕРЕД, И ВОЗЛЕ.

Отвечая на просьбу сестры и брату, кому о чём говорить, что пожелать

Вспарываем. Сделайте вращательное движение. Вращательное движение. Вращательное движение.

Известно, что в настоящее время в России наблюдается тенденция к снижению уровня жизни населения, что приводит к ухудшению демографической ситуации.

на Морской Губе для Английских, Голландских, Французских и

достоинством *своего*. Это роде сего высшего качества, приходящая по составу и по своему *сущности*. Это роде сего высшего качества, приходящая по составу и по своему *сущности*. Это роде сего высшего качества, приходящая по составу и по своему *сущности*.

...the ... of ...

Вопросы, связанные с деятельностью органов государственной власти, рассматриваются в соответствии с законодательством Российской Федерации.

материю окисления. Но суженность того и для первого приближения, даже для начального, имеет

[illegible]

Handwritten:
... ..

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

1888

11

Novi Zemlin. 1871.

Самым прекрасным и полезным

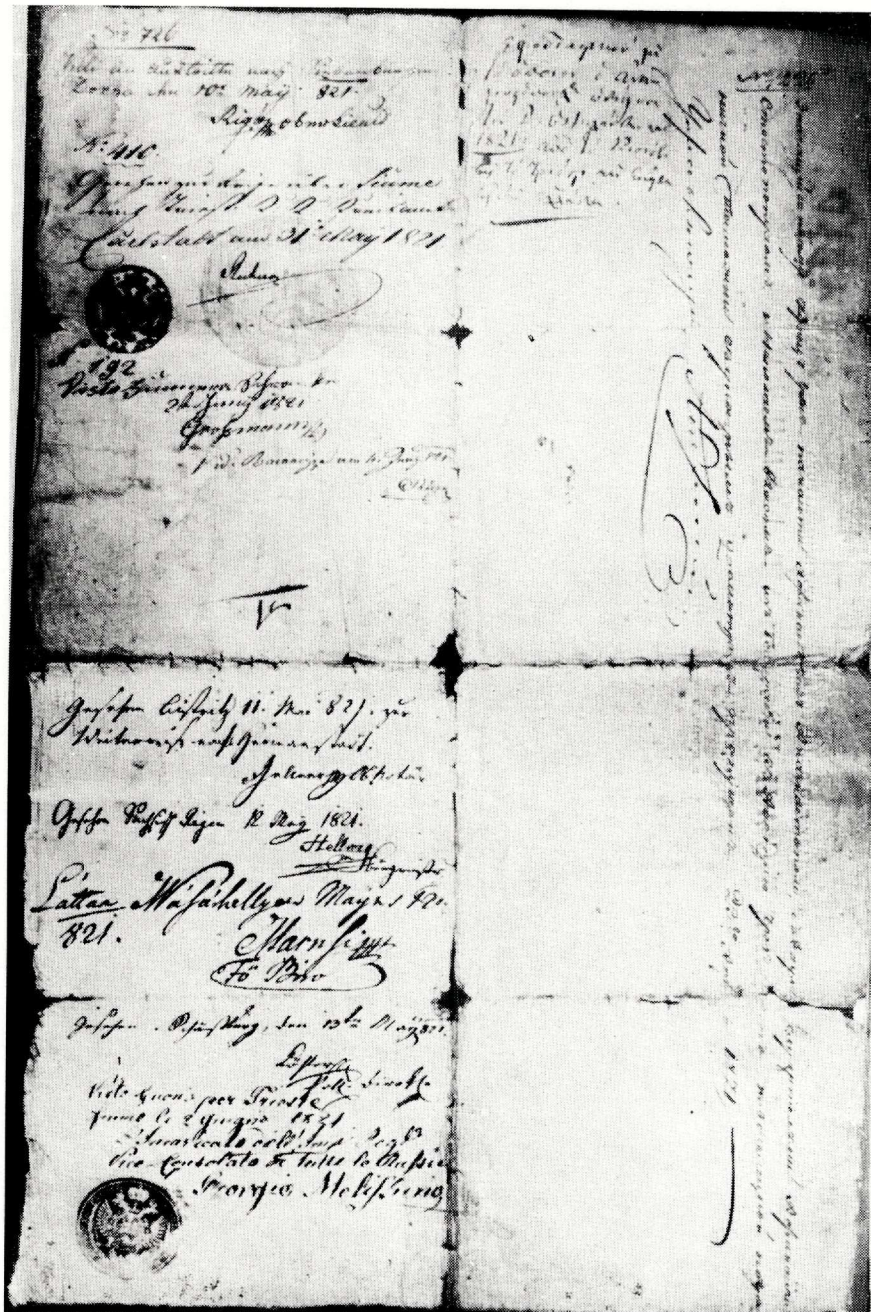
...о Кольчугино въ вѣрѣ...

1. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571. 2572. 2573. 2574. 2575. 2576. 2577. 2578. 2579. 2580. 2581. 2582. 2583. 2584. 2585. 2586. 2587. 2588. 2589. 2590. 2591. 2592.

14

THE

Πίν. 4. Το ρωσικό διαβατήριο του Δ. Γψηλάντη-ή πλευρά με τις θεωρήσεις.

ὕστερα ἀπὸ 36 μέρες. Ἀπὸ τὸ Τριέστι ἔφυγαν στίς 7 Ἰουνίου, τάχα γιὰ τὴν Ὁδησσό, πραγματικὰ γιὰ τὴν Ὑδρα, ὅπου καὶ ἔφθασαν στίς 8/20 Ἰουνίου, μετὰ 13 μέρες. Τὴν παραμονὴ τῆς ἀφίξής τους στὴν Ὑδρα, ὁ ἀδελφός του Ἀλέξανδρος εἶχε καταστραφεῖ στὸ Δραγατσάνι.

Ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ πατρικὸ του σπίτι σὰν πρίγκιπας, ὅταν ὁμῶς ἔφθασε στὴν Ὑδρα, εἶχε ξεχάσει στὸ δρόμο τὸν τίτλο του καὶ θὰ ὑπογράψει πιά τίς προκηρύξεις του καὶ τὰ γράμματα του μὲ ἓνα τίτλο πολυτιμότερο : ὁ πατριώτης Ὑψηλάντης.

Δημήτριος Σ. Γκίνης